

POZOR - LAVINY!

Zpracování originálního vydání:

Týmem „The Snow Sport Avalanche Accident Prevention“ (www.slf.ch/kat).

S podporou:

MeteoSchweiz ■ Schweizerische Kommission für Unfallverhütung auf Schneesportabfahrten SKUS ■ Schweizerische Rettungsflugwacht (Rega) ■ Kantonale Walliser Rettungsorganisation (KWRO) ■ Schweizer Snowboard Schulverband (SSBS)

Autoři:

Stephan Harvey (SLF, Leitung) ■ Jürg Schweizer (SLF) ■ Hansueli Rhyner (SLF) ■ Paul Nigg (Leiter Kern-Ausbildungsteam) ■ Bruno Hasler (SAC)

Zpracování a tisk českého vydání:

www.jabloneckatskarna.cz

Překlad do češtiny:

David Savický

Odborná korektura:

Pavel Cingr, Tomáš Plíva, tým lavinové prevence HS ČR

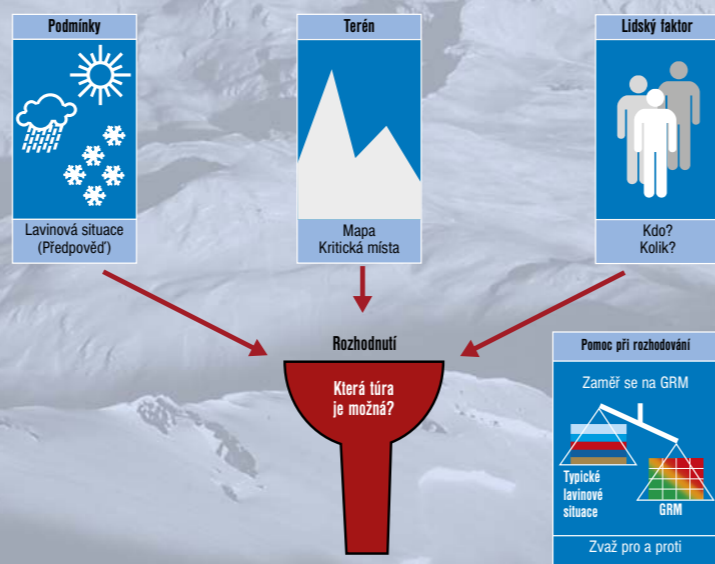
Posuzovací a rozhodovací strategie 3x3

DOMA

Lavinový bulletin

Grafická redukční metoda (GRM)

1. Plánování túry - alternativy a postupy

Lavinový bulletin nabízí informace o snehových podmínkách a regionálním lavinovém nebezpečí. Stupeň lavinového nebezpečí závisí na pravděpodobnosti uvolnění laviny (přirozená stabilita sněhové pokrývky a působení lidského faktoru), rozmístění a četnosti nebezpečných svahů, velikosti a typech lavin (včetně mocnosti uvolněných sněhových vrstev).

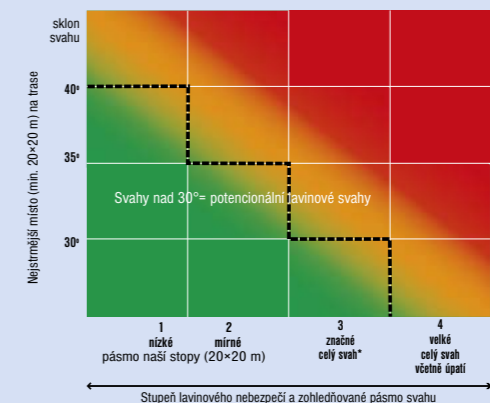
Grafickou redukční metodou (GRM) určíme nebezpečné svahy, kterým bychom se měli vyhnout. GRM vychází ze stupně lavinového nebezpečí a sklonu svahu. Stupnice na obrázku platí pro nevhodné svahy.

Pokud nejsou v lavinové předpovědi specifikované nevhodné svahy, považujeme všechny svahy za nevhodné. Na svazích s výhodnými podmínkami předpokládáme nižší stupeň lavinového nebezpečí (většinou o 1 stupeň nižší).

Za nevhodné svahy obecně považujeme:

- Svahy uvedené v lavinové předpovědi.
- Svahy pokryté navátým sněhem.
- Stinné svahy.

Nebezpečí lavin za nevhodných podmínek:

Vysoké riziko - túry nedoporučeny

Zvýšené riziko - Pozor! Nutné zkušenosti!

- O jakou typickou lavinovou situaci se jedná? Zvážit pro a proti.
- Zaměřit se na výši rizika na konkrétním svahu.
- Zvolit vhodnou túru a trasu.
- Nezkoušení lyžaři by se měli těmto terénům vyhnout.

Nízké riziko

Relativně bezpečné podmínky, pokud se nevyskytnou příznaky nebezpečí.

— Nezkoušení lyžaři by se měli pohybovat pod touto čarou.

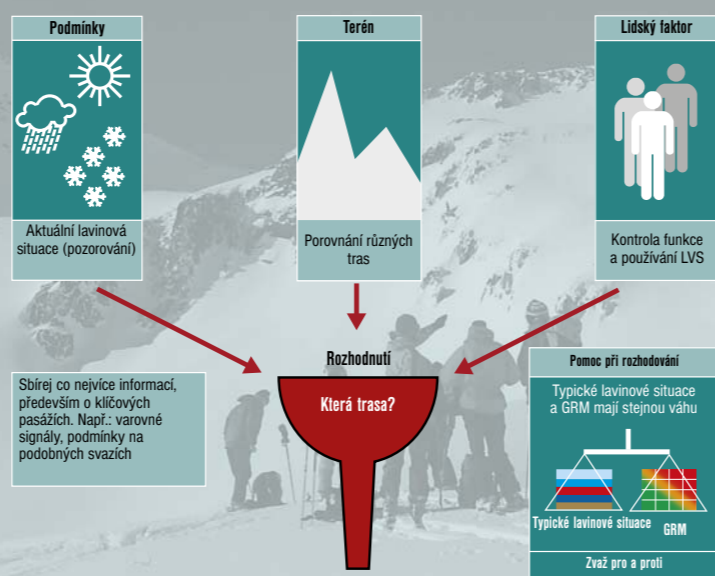
* Pokud nehrozí nebezpečí samovolných nebo velkých lavin při stupni „Značné nebezpečí“ (na často ježděných svazích nebo na často chozených túrách), potom je možné nezohledňovat celý svah.

Vyhodnocení po každé túře, sjezdu. Rozhodl bych se znovu stejně?

V OBLASTI, TERÉNU

Typické lavinové situace

2. Posuzování v terénu - pozorování během celého dne

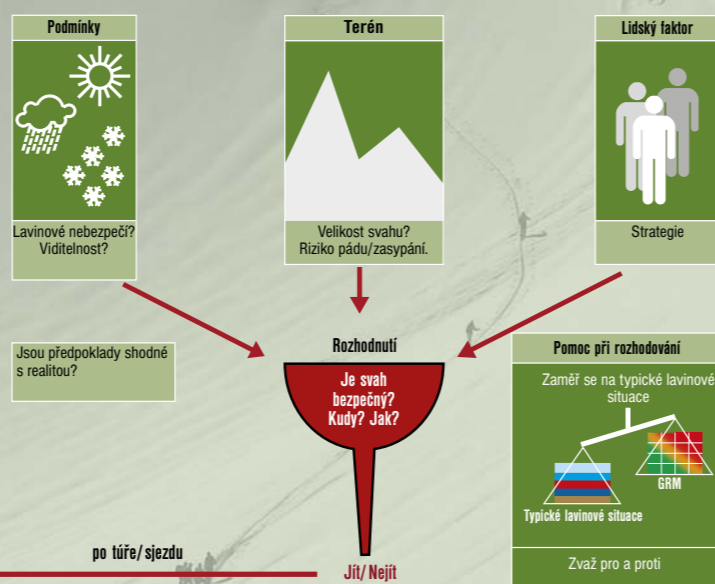
Nový sníh	Navátý sníh	Mokrý sníh	Starý sníh
Typické znaky <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kritická vrstva nového sněhu. ▪ Alarmující znaky (např.: čerstvě vypadané svahy). 	Typické znaky <ul style="list-style-type: none"> ▪ Převěje, návěje. ▪ Může být uložený jako tvrdý nebo měkký sníh. ▪ Výlomky sněhu při šlapání stopy. ▪ Soudržený sníh. ▪ Alarmující signály (např.: čerstvé deskové laviny, praskliny). 	Typické znaky <ul style="list-style-type: none"> ▪ Déšť. ▪ Skleníkový efekt. ▪ Vysoká teplota/silná solární radiace. ▪ Hluboké boření. ▪ Samovolně spuštěné laviny (desky/laviny z volného sněhu). 	Typické znaky <ul style="list-style-type: none"> ▪ Přítomnost kritické vrstvy ve sněhovém profilu. ▪ Alarmující znaky (whumpf zvuky).
Typický výskyt <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nebezpečná místa pokrývají velké plochy. ▪ Nebezpečí často roste s nadmožskou výškou. 	Typický výskyt <ul style="list-style-type: none"> ▪ Závětrné oblasti (závětrí, žlaby). ▪ Často se vyskytuje ve vyšších nadmožských výškách a v oblastech hřebenů. ▪ Rozdílné podmínky na malých plochách. 	Typický výskyt <ul style="list-style-type: none"> ▪ Různé expozice a nadmožské výšky (v závislosti na ročním období a denní době). ▪ Často v oblasti nasluněných skal. 	Typický výskyt <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oblasti s malou sněhovou pokrývkou. ▪ Terénní změny (např. rovina/svah nebo hřeben/prohlubeň). ▪ Svahy prostoupené skalami. ▪ Často na severních svazích.
Rady <ul style="list-style-type: none"> ▪ Málo únikových možností. ▪ GRM: ☹️ vhodná. 	Rady <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vyhnout se, pokud možné. ▪ Čerstvě navátý sníh často nebezpečný na svazích nad 30°. ▪ GRM: ☹️ ne vždy vhodná. 	Rady <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vrať se brzy. ▪ Čekej na ochlazení. ▪ Počítej s možností velkých samovolných lavin. ▪ GRM: ☹️ ne vždy vhodná. 	Rady <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozšířený kompresní test. ▪ Obtížné rozpoznatelné. ▪ Sleduj lavinovou předpověď. ▪ GRM: ☹️ může být nápomocná.

V MÍSTĚ

Vyhodnocení lavinového rizika pro a proti

3. Posuzování konkrétního svahu

• vyhodnocení rizika, výběr trasy, bezpečnostní opatření, návrat

Podmínky

- O jaký druh typické lavinové situace se jedná v klíčovém místě?
- Jak závažné je riziko?

Terén

- Kde přesně jsou riziková místa? Co se stane, když ujede celý svah (velikost svahu, množství sněhu, možnost zasypání, prudké svahy)?

Lidský faktor

- Může být riziko zmiřeno použitím správné strategie (výběr trasy, vhodné chování)?

Mimo sklonu svahu, expozice, nadmožské výšky a typických lavinových situací jsou i další faktory důležité v rozhodovacím procesu:

☹️ Zvýšení rizika:	☺️ Snížení rizika:
☹️ Špatná viditelnost.	☺️ Malá skupina.
☹️ Velká skupina.	☺️ Malé zatížení sněhové vrstvy.
☹️ Nárazové zatížení (pády).	☺️ Hřbety, hřebeny (konvexní terén).
☹️ Nebezpečí pádu.	☺️ Malé svahy zakončené rovinou.
☹️ Prudký svah nad námi.	☺️ Svah pod námi.
☹️ Velké svahy.	☺️ Defenzivní výběr túry.
	☺️ Často ježděné svahy.

Snižování rizika

Bezpečnostní opatření:

- Sleduj počasí a lavinovou situaci, adekvátně tomu plánuj.
- Informuj ostatní o svých plánech a výběru trasy.
- Lavinový přístroj (LVS) měj v poloze vysílání (funkční test), vždy měj lopatu a sondu.
- Neustále vyhodnocuj: počasí, sníh, terén, časový plán a lidský faktor.

Podmínky:

- Kriticky vyhodnocuj poslední ukládání sněhu.
- Sleduj změny teplot v průběhu dne a vliv slunečního záření na sníh.
- Při mlze nebo špatné viditelnosti buď připraven se vrátit pokud se ocitneš na strmém nebo v neznámém terénu.

Terén:

- Velmi prudké svahy a klíčové pasáže sjezděj po jednom.
- Neprudší část objížděj.
- Vyhýbej se prudkým skalnatým svahům a žlabům.

Lidský faktor, chování:

- Dodržuj vzdálenosti mezi lidmi (výstup 5-10 m, větší při sjezdu) nebo sjezděj po jednom.
- Vyber si směr sjezdu, sjezděj opatrně, vyhni se pádům.
- Zastav a shromažďuj se na bezpečných místech.

Grafická redukční metoda (GRM)

Typické lavinové situace

Snižování rizika

